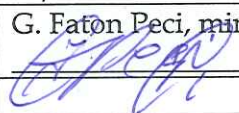
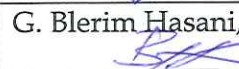
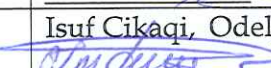

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural
Ministarstvo Poljoprivrede, Šumarstva i Ruralnog Razvoja
Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development

Departamenti i Politikave Bujqësore dhe Tregjeve /Odeljenje Poljoprivrednih Politika i
Trgovine/Department of Agriculture Policy and Trade

DATË/A:	29.07.2021
REFERENC/Ë:	04/367-21
PËR/ZA/TO:	G. Faton Peci, ministar MPŠRR
CC:	
PËRMES/PREKO/THROUGH:	G. Blerim Hasani, zam. generalnog sekretara MPŠRR
NGA/OD/FROM	Isuf Cikaqi, Odeljenje poljoprivrednih politika i trgovine
TEMA/SUBJEKAT/SUBJECT:	Program direktnih plaćanja za 2021.

Poštovani g. ministre,

U okviru sprovođenja politika Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja za razvoj poljoprivrednog i ruralnog sektora za period 2014-2020, a na osnovu Zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakona br. 04/L-090 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju, Odeljenje poljoprivrednih politika i trgovine je pripremlilo: Program za direktna plaćanja za 2021. godinu, u okviru kojeg su definisani i obuhvaćeni strateški ciljevi razvoja poljoprivrede:

- Povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje;
- Povećanje prihoda farmi;
- Povećanje prinosa;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje prerađivačkih kapaciteta;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

U okviru Programa direktnih plaćanja za 2021. godinu, poseban prioritet je dat sledećim sektorima:

Program direktnih plaćanja za 2021

Br.	Sektor koji će biti podržani direktnim plaćanjima	Budžet planiran za 2021. godinu 21.626.000,00€
1	Direktna plaćanja za zasejane površine pšenice i količinu proizvedene/isporučene pšenice	4.187.713,50
2	Direktna plaćanja za zasejane površine semena pšenice	131.751,30
3	Direktna plaćanja za zasejane površine ječma	39.108,60
4	Direktna plaćanja za zasejane površine raži	17.361,00
5	Direktna plaćanja za zasejane površine zobi	117.509,40
6	Direktna plaćanja za zasejane površine kukuruza	2.540.000,00
7	Direktna plaćanja za površine zasađene suncokretom	3.610,80
8	Direktna plaćanja za postojeće vinograde	1.842.870,00
9	Direktna plaćanja za proizvedeno vino i zvanično prijavljeno	137.070,90
10	Direktna plaćanja za postojeće voćnjake	1.119.719,90
11	Direktna plaćanja za isporučenu/prodatu količinu plodova maline	162.315,90
12	Direktna plaćanja za proizvodnju sadnog materijala voćaka i vinove loze	47.508,12
13	Direktna plaćanja za površine zasađene povrćem	1.650.422,60
14	Direktna plaćanja za lekovito i aromatično bilje/LAB	114.512,40
15	Direktna plaćanja za organsku poljoprivredu	412.231,20
16	Direktna plaćanja premije osiguranja u poljoprivredi za poljoprivrednu kulturu maline, jabuke, šljive, grožđa, jagoda, paprike i oraha	30.000,00
17	Direktna plaćanja za krave muzare i bivole	3.417.603,77
18	Direktna plaćanja za ovce	1.914.960,00
19	Direktna plaćanja za koze	206.112,00
20	Direktna plaćanja za pčele	2.076.237,00
21	Direktna plaćanja za mleko prema kategorijama kvaliteta	758.792,20
22	Direktna plaćanja za kokoške nosilje	333.175,61
23	Direktna plaćanja za prepelice	7.103,40
24	Direktna plaćanja za krmače u reprodukciji	23.340,00
25	Direktna plaćanja za prijavljeno klanje goveda	14.580,40
26	Direktna plaćanja za akvakulturu	20.393,00
27	Direktna plaćanja za telad za tov	300.000,00

Odobrio:

Faton Peci, ministar poljoprivrede,
šumarstva i ruralnog razvoja

30.07.2021

Datum

DIREKTNA PLAĆANJA ZA: PŠENICU, SEME PŠENICE, JEČAM, RAŽ, ZOB, KUKURUZ, SUNCOKRET, POVRĆE, POSTOJEĆE VOĆNJAKE, POSTOJEĆE VINOGRADNE, PROIZVEDENO I ZVANIČNO PRIJAVLJENO VINO, SADNI MATERIJAL VOĆAKA I VINOVE LOZE, AROMATIČNO LEKOVITO BILJE, ORGANSKU PROIZVODNJU I OSIGURANJE POLJOPRIVREDE

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 56, od 27.07.2009);
- Zakon br. 04/L-090 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 28, od 16.10.2012);
- Zakon br. 03/L-016 o hrani (Službeni list Republike Kosovo br. 49, od 25.03.2009);
- Zakon br. 03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji (Službeni list Republike Kosovo br. 45, od 12.01.2009);
- Zakon br. 04/L-085 o organskoj poljoprivredi (Službeni list Republike Kosovo br. 28, od 16.10.2012);
- Zakon br. 2003/5 Kosova o semenu (Službeni list Republike Kosovo br. 8, od 15.12.2006);
- Zakon br. 02/L-8 o vinima (Službeni list Republike Kosovo br. 9, od 01.02.2007);
- Zakon br. 04/L-019 o izmenama i dopunama Zakona br. 02/L-8 za vina (Službeni list Republike Kosovo br. 13, od 01.09.2011.);
- Zakon br. 2004/13 o sadnom materijalu (Službeni list Republike Kosovo br. 22, od 01.03.2008);
- Zakon br. 04/L-120 o zaštiti bilja (Službeni list Republike Kosovo br. 01, od 17.01.2013.);
- Zakon br. 05/L-031 o opštim upravnim postupcima (Službeni list br. 20/21. Jun 2016);
- Zakon br. 07/L-041 o raspodeli budžeta za budžet Republike Kosovo za 2021. godinu (Službeni list br. 01/06 januar 2021);
- Zakon br. 06/L-084 o zaštiti deteta (Službeni list br. 14/17. Jul 2019);
- Administrativno uputstvo MPŠRR za direktna plaćanja u poljoprivredi za 2021.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE ZASEJANE PŠENICOM I KOLIČINU PROIZVODENE/ISPORUČENE PŠENICE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/PŠENICE:

Sektor žitarica ima strateški i ekonomski značaj za zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju radne snage angažovane u ovom sektoru. Važnost ovog sektora leži i u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, poput stočarstva i poljoprivredne prerade.

Na Kosovu se godinama prosečno seje 70.000 do 85.000 hektara pšenice. Prosečni prinosi ostvareni godinama su oko 4 t/h, u zavisnosti od agroklimatskih i proizvodnih uslova naše zemlje, kao i od agrotehničkih mera koje preduzimaju poljoprivrednici.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora i primetan je porast površina zasejanih pšenicom u odnosu na prethodne godine.

Da bi se postigao održivi razvoj sektora, potrebno je nastaviti sa podrškom putem direktnih plaćanja. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje

prihoda poljoprivrednika. Ovom podrškom sektoru cilj je povećati proizvodnju pšenice. Trenutno Kosovo zadovoljava svoje potrebe oko 70-80% potrošnje pšenice.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška jesenske setve (pšenica) doprineće ostvarenju ovog cilja.

Osiguranje i sigurnost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku sektoru, uzimajući u obzir veliki broj poljoprivrednika koji rade u ovom sektoru, kao i s obzirom na prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju žitarice/pšenicu.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultiviraju žitarice/pšenicu:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji kultiviraju pšenicu i isporučuju proizvedenu količinu pšenice do otkupnih mesta (mlinovi, silosi ili posebna otkupna mesta pšenice) i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 2 ha zasejanih pšenicom;
- Parcela zasejana pšenicom mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje 0,50 ha nepodeljena;

- Proizvodnja/ isporuka najmanje 6000 kg žita na otkupna mesta, koja moraju biti registrovana kao poslovanja (mlin, silos ili posebno mesto za otkup pšenice);

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđeno mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;
- Dokaz o isporuci - prijemu količine žita na otkupnom mestu (mlin, silos ili posebno otkupno mesto pšenice). U potvrdi/ računom izdatom od odgovarajućeg otkupnog mesta, za količinu žita koju je poljoprivrednik isporučio/deponovao, mora biti označen identifikacioni broj poljoprivrednika (IBP).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti za površinu-hektar i za količinu-kg proizvedene/ isporučene pšenice:
  - a) Subvencionisanje po površini/ha, u iznosu od 75 €/ha, i
  - b) Subvencionisanje po kg proizvedene/isporučene pšenice, u iznosu od 0,019 €/kg;
- Subvencionisanje će se dati poljoprivrednicima koji su zasejali/ kultivisali pšenicu sa površinom od najmanje 2 ha i koji su proizveli/ isporučili najmanje 6000 kg pšenice na otkupnom mestu (mlin, silos ili posebno otkupno mesto pšenice), i koji ispunjavaju kriterijume navedene po ovom programu.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha i količinu/kg, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha i kg promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/ iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih/ kultivisanih hektara i količini proizvedene/ isporučene pšenice, koje verifikuju inspektori ARP. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/ podnosioca prijave, koji se verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće **21 dan** od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSEJANE POVRŠINE SEMENOM PŠENICE

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/SEMENA PŠENICE:

Kosovo trenutno zadovoljava potrebe semenom pšenice za oko 10-15%. Zbog visokih troškova proizvodnje, deo poljoprivrednika koristi sopstveno seme za sejanje pšenice (oko 20% njih). Proces proizvodnje semena pšenice je skupa ekonomska aktivnost, uzimajući u obzir faze proizvodnje kao što su: obezbeđivanje kvalitetnog semena, razmnožavanje, pred kulture, inspekcije na terenu, prerada, obeležavanje, uzrokovanje semena i dodatne mere zaštite. Podrška proizvođačima semena pšenice smanjuje troškove proizvodnje semena. Kroz ovu podršku namerava se postići osiguranje semena pšenice u zemlji, u cilju povećanja prinosa i poboljšanja kvaliteta proizvedene pšenice.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška jesenske setve (semena pšenica) doprineće ostvarenju ovog cilja. Osiguranje i sigurnost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku sektoru, uzimajući u obzir zahteve tržišta i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima proizvođačima semena pšenice.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa pšenice;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje semena pšenice i merkantilne pšenice;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

- Povećanje prerađivačkih kapaciteta;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultivišu seme pšenice:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji kultivišu seme pšenice i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Da budu državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 5 ha zasejanih pšenicom za proizvodnju semena;
- Da poseduju ugovor sa kompanijom za proizvodnju semena;
- Parcela zasejana pšenicom za seme ili zakupljena za sejanje pšenice za seme, mora biti barem 1 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Posejano seme sorte pšenice treba da bude na Listi dozvoljenog semena.

Tab.1. SORTE PŠENICE NA LISTI DOZVOLJENOG SEMENA

Ne.	Sorta	Ne.	Sorta
1	EVROPA 90	33	ADELAIDE
2	POBEDA	34	ANTILLE
3	RENEANSNA	35	LUCIJA
4	Mv SUBA	36	KATARINA
5	Mv TOBORZO	37	KRALJICA
6	Nikola	38	Bc ANICA
7	MAKEDONSKA RANA	39	SOSTHENE
8	Bc RENATA	40	DARDANIA-1
9	Bc MIHELCA	41	ZEMUNSKA ROSA
10	MIA	42	AURELIA
11	MATEA	43	FARINELLI
12	GABI	44	ORCAS
13	EPIDOC	45	CELLULE
14	APACHE	46	NOGAL
15	ARLEQUIN	47	ANDALUSIA
16	ANDINO	48	BISANZIO
17	BALATON	49	SOBRED
18	Bc PRIMA	50	SOLVEIG
19	SIRTAKI	51	ANAPURNA
20	EUCLIDE	52	FARMEUR
21	Kg 56-S	53	SOTHYS SC
22	VIZIJA	54	ATHLON
23	KRISTINA	55	NS MILA
24	PLANETA	56	NS ILINA
25	ESPERIA	57	Bc DARIJA
26	VITTORIO	58	TIKA TAKA

27	STENDAL	59	MV IKVA
28	ZANZIBAR	60	MV NADOR
29	SIMONIDA	61	MV NEMERE
30	ZVEZDANA	62	BASILIO
31	VULKAN	63	SOLINDO CS
32	ALTEZZA		
Standardne (uporedne) sorte: Mv Suba, Euclide i Vulkan			

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Overen ugovor sa kompanijom za proizvodnju semena;
- Dokaz o količini pšenice isporučene kompaniji za proizvodnju semena (mora se dostaviti nakon završetka procesa žetve pšenice za proizvodnju semena);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;
- Dokazi o kategoriji posejanog semena pšenice;
- Obrazac za površine zasejane pšenicom za proizvodnju semena verifikovan od strane MPŠRR-a;
- Izveštaj Fitosanitarne inspekcije - AHV iz terenskih inspekcija I Euklide II (mora se dostaviti nakon inspekcija na terenu).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u vrednosti od 250 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali pšenicu za proizvodnju semena sa površinom od najmanje 5 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Nakon obavljena dva terenska pregleda od strane fito-sanitarnih inspektora - AHV, ako parcele ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice, onda će se subvencionisanje izvršiti u iznosu od 250 €/ha. Dok, ako parcele ne ispunjavaju kriterijume za proizvodnju semena pšenice i budu odbijene, onda će poljoprivrednici imati koristi samo od subvencije za proizvodnju merkantilne pšenice u iznosu od 150 €/ha.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha i, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha

promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. NAČIN SPROVOĐENJA:

Nakon verifikacije dokumentacije, realizuju se dve inspekcije na terenu od strane fitosanitarnih inspektora - AHV. Prva inspekcija se realizuje nakon klijanja pšenice, dok se druga inspekcija realizuje nakon dve nedelje, na površinama zasejanim pšenicom za seme (za inspekciju je nadležna Fitosanitarna inspekcija AHV), a na kraju se izdaje izveštaj za površine pšenice za seme, prihvaćene i one odbijene.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon završetka inspekcija i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, i kompletiranja dokumentacije, poljoprivrednici korisnici se isplaćuju samo za površine priznate za seme pšenice i dokaz o isporučenoj količini pšenice za proizvodnju semena, na osnovu prosečnog prinosa pšenice za tekuću godinu. Isplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

10. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. PLANIRANI BUDŽET:

Za direktna plaćanja (subvencionisanje) zasejanih/kultivisanih površina za proizvodnju semena pšenice, predviđeno je 131.751,30€.

12. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKтна PLAĆANJA ZA ZASEJANE POVRŠINE JEČMA

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/JEČMA:

Ječam je važan proizvod u proizvodnji piva i stočnoj hrani. Na Kosovu je u proseku oko 1.900 ha zasejano ječmom, prosečan prinos tokom godina je oko 3 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i od preduzetih agrotehničkih mera. Za održivi razvoj sektora potrebna je direktna podrška putem subvencionisanja. Ovakav način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Podržavajući sektor direktnim plaćanjima, cilj je povećati proizvodnju ječma.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška površinama zasejanim ječmom doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotreba kao važnog proizvoda u proizvodnji piva i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju žitarice/ječam.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultiviraju žitarice/ječam:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivirali ječam i ispunjavaju kriterijume navedene po ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 1 ha površine zasejane ječmom;
- Parcela zasejana ječmom mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđeno mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.

- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali ječam sa površinom od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE ZASEJANE RAŽOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/RAŽA:

Na Kosovu je prosečno oko 400 hektara zasejano ražom. Prosečan prinos tokom godina je oko 2,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera. U cilju održivog razvoja sektora potrebna je direktna podrška putem direktnih plaćanja - subvencionisanja. Ovaj način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Podržavajući sektor direktnim plaćanjima, cilj je povećati proizvodnju raži.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška setve raži doprineće postizanju ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotreba u prehrambenoj industriji kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju žitarice/raž.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI/CILJNA GRUPA:

4.1. Poljoprivrednici koji kultiviraju žitarice/raž:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji kultiviraju raž i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 1 ha zasejanog raži;
- Parcela zasejana ražom mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.

- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali raž sa površinom od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE ZASEJANE ZOBOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/ZOBA:

Na Kosovu je u proseku oko 2000 - 2500 hektara zasejano zobom. Prosečan godišnji prinos je oko 2,0 do 2,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i od preduzetih agrotehničkih mera.

U cilju održivog razvoja sektora potrebna je direktna podrška putem direktnih plaćanja - subvencionisanja. Ovaj način podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Podržavajući sektor direktnim plaćanjima, cilj je povećati proizvodnju zobi.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška setve zobi doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje stočne hrane, upotreba u prehrambenoj industriji kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju žitarice/zob.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI/CILJNA GRUPA:

4.1. Poljoprivrednici koji kultiviraju žitarice/zob:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji kultiviraju zob i koji i ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 1 ha zasejanog zobi;
- Parcela zasejana zobom mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđeno mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.

- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali zob sa površinom od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE ZASEJANE KUKURUZOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA /KUKURUZA:

Na Kosovu se godinama prosečno seje 35.000 - 50.000 ha kukuruza. Dominira kultivisanje žitnog kukuruza, iako poslednjih godina imamo promenu strukture u korist povećanja površina zasađenih stočnim kukuruzom.

Prosečan prinos kukuruza godinama se kreće od 3,5 do 4,5 t/ha, u zavisnosti od agroklimatskih uslova naše zemlje, kao i preduzetih agrotehničkih mera.

Da bi se postigao održivi razvoj sektora, potrebno je nastaviti dalje kroz direktnu podršku. Ova mera podrške direktno će uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ovu podršku namerava se postići samodovoljnost koncentrovanom hranom za stoku (kukuruz). Ova podrška će takođe imati uticaja i na smanjenje troškova stočnih proizvoda i poboljšanje kvaliteta.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećnih useva (kukuruz) doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje i sigurnost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultiviraju kukuruz.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje prerađivačkih kapaciteta za stočnu hranu;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultiviraju kukuruz:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivirali kukuruz i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje 1 ha zasejan kukuruzom;
- Parcela zasejana kukuruzom mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđeno mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u iznosu od 150 €/ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali kukuruz sa površinom od najmanje 1 ha i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNNA PLAĆANJA ZA ZASAJENE POVRŠINE SUNCOKRETOM

1. OPIS SEKTORA ŽITARICA/SUNCOKRETA:

Suncokret je industrijska kultura i igra važnu ulogu u prehrambenoj i prerađivačkoj industriji. Koristi se kao sirovina u industriji jestivog ulja, stočnoj hrani (zelena biljka, za silažu) i industrijskom otpadu od prerade. Osamdesetih i devedesetih godina prošlog veka ova kultura se kultivisala u velikim površinama na poljoprivrednom zemljištu Kosova, dostigavši oko 200 hektara, sa prosečnim prinosom od oko 2000 kg po hektaru.

Na Kosovu, suncokret se ne kultiviše godinama, ali poslednjih godina postoji interesovanje za kultivisanje ove uljarsko-industrijske kulture. Da bi se postigao održivi razvoj sektora, potrebno je nastaviti direktnu podršku kroz subvencionisanje. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Kroz ovu podršku namerava se postići obezbeđivanje sirovine za proizvodnju ulja i koncentrovane hrane za stoku. Ova radnja će takođe imati efekat smanjenja troškova stočnih proizvoda i poboljšanja kvaliteta.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećnih zasada (suncokret) doprineće realizaciji ovog cilja.

Obezbeđivanje i sigurnost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultivišu suncokret.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Korišćenje prerađivačkih kapaciteta za stočnu hranu;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultivišu suncokret:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali suncokret i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- Da imaju najmanje **1 ha** zasejanog suncokretom;
- Parcela zasejana suncokretom mora biti najmanje **0,20 ha** nepodeljena;
- Zakupljeno zemljište mora biti ugovoreno na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog zemljišta mora biti najmanje **0,20 ha** nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenog obradivog zemljišta i kada je nasleđeno mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini/ha, u iznosu od **150 €/ha**.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasejali/kultivisali suncokret sa površinom od najmanje **1 ha** i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i utvrdiće se proporcionalno sa ukupnim brojem za ha i kg korisnika, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranim za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, isplaćuju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasejanih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/podnosilaca prijave, koji se verifikuju tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće **21 dan** od dana objavljivanja. Prijava se podnosi nadležnim Opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POVRŠINE ZASAĐENE POVRĆEM

1. OPIS SEKTORA - VAŽNOST POVRĆA:

Površina poljoprivrednog zemljišta zasađenog povrćem na Kosovu je oko 17.500 do 19.600 hektara. Povrće koje se kultiviše na većim površinama je: paprika, paradajz, luk, lubenica, kupus itd.

Kultivisanje povrća uglavnom je koncentrisano u dolini Podrimja, u trouglu koji se nalazi u ravnici Dukagjini između Orahovca, Đakovice i Prizrena, kao i u Pomoravlju. Oko 3.000 hektara paprike se kultiviše u ovom delu. Lubenica je još jedna važna kultura, dok proizvodnja paradajza ima porast u kultivisanim površinama na otvorenom polju, kao i u zaštićenim područjima (plastenicima).

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška prolećnih useva (kukuruz) doprineće ostvarenju ovog cilja. Obezbeđivanje i sigurnost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika su i razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji kultivišu povrće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Poboljšanje konkurentnosti i efektivnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvoda;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji kultivišu povrće:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/kultivisali povrće i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI/PODNOŠIOCI PRIJAVE:

- Moraju biti državljani Republike Kosovo;
- imaju najmanje 0,50 ha zasađenog povrća na otvorenom polju ili 0,10 ha povrća u plastenicima ili najmanje 0,50 ha povrća na otvorenom polju i u plastenicima zajedno;
- Parcela zasađena povrćem na otvorenom polju treba da bude najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Parcela zasađena povrćem u zaštićenim područjima (plastenicima) mora biti najmanje 0,10 ha nepodeljena;
- Zakupljena površina zemljišta mora biti ugovorena na najmanje godinu dana;
- Površina zakupljenog poljoprivrednog zemljišta za sadnju povrća na otvorenom polju mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina zakupljenog poljoprivrednog zemljišta za sadnju povrća u zaštićenim područjima (plastenicima) mora biti najmanje 0,10 ha nepodeljena;
- Poljoprivrednici/ podnosioci prijave koji obrađuju i podnose prijavu za kulturu povrća bundeve, moraju imati overen ugovor o prodaji bundeve sa bilo kojom od kompanija koje se bave otkupom i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji uzgajaju bundevu na površini većoj od 2 ha);
- Poljoprivrednici/ podnosioci prijave koji kultivišu i podnose prijavu za kulturu povrća bundeve, moraju imati dokaz o količini prodatih/ isporučenih bundeva od kompanija koje se bave otkupom i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultivišu bundevu na površini većoj od 2 ha);
- Poljoprivrednici/ podnosioci prijave koji kultivišu i podnose prijavu za kulturu povrća bundeve, moraju imati dokaze o isplati od banke o količini prodatih/ isporučenih bundeva (odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultivišu bundevu na površini većoj od 2 ha).
- Poljoprivrednici/ podnosioci prijave koji kultivišu i podnose prijavu za kulturu povrća bundeve, moraju prodati/ isporučiti najmanje 5000 kg bundeve kompanijama koje se bave otkupom i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultivišu bundevu na površini većoj od 2 ha).

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima o krvnoj liniji ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

- Overeni ugovor sa nekom od kompanija koje se bave koje se bave otkupom i preradom bundeve (odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultiviraju bundevu na površini većoj od 2 ha);
- Dokaz o količini prodatih/ isporučenih bundeva od kompanija koje se bave otkupom i preradom bundeve. (Ovaj dokument se mora doneti-dostaviti nakon završetka sezone žetve/ isporuke bundeve i odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultiviraju bundevu na površini većoj od 2 ha);
- Dokaz o isplati od banke o količini prodatih/ isporučenih bundeva. (Ovaj dokument se mora doneti-dostaviti nakon završetka sezone žetve/ isporuke bundeve i odnosi se samo na poljoprivrednike koji kultiviraju bundevu na površini većoj od 2 ha).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti za površinu-hektare zasađene povrćem, u iznosu od 400 € / ha za posađeno povrće - gajeno na otvorenom polju i 500 € / ha za posađeno povrće - gajeno u plastenicima,
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / gajili povrće, sa površinom od najmanje 0,50 ha sa povrćem na otvorenom polju ili 0,10 ha sa povrćem u plastenicima ili barem 0,50 ha sa povrćem na otvorenom polju i u stakleniku zajedno i da ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencionisanje će se vršiti za površinu / ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i biće utvrđena proporcionalnim odnosom ukupnog broja hektara u korist / iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, plaća se poljoprivrednicima korisnicima, prema broju zasađenih hektara verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika / podnosioca zahteva, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i PODNMOŠENJA PRIJAVE poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

Tab. 2. Kulture povrća koje će biti podržane kroz program direktnih plaćanja

Br.	Naziv kulture povrća
1	Krompir
2	Paradajz
3	Patlidžan

4	Paprika
5	Bundeva
6	Tikvica
7	Krastavac
8	Lubenica
9	Dinja
10	Kupus
11	Karfiol
12	Spanać
13	Salata (sve vrste)
14	Cvekla
15	Peršun
16	Praziluk
17	Crni luk
18	Rotkvica
19	Beli luk
20	Monokulturni pasulj
21	Šargarepa
22	Asparagus
23	Brokoli
24	Tikva

Objašnjenje: na istoj površini poljoprivrednog zemljišta na otvorenom polju ili na istoj površini staklenika, u roku od jedne godine, poljoprivrednik / podnosilac prijave može uzgajati nekoliko puta povrće različitih vrsta, ali će subvenciju dobiti samo jedan (1) put u roku od jedne godine za istu površinu zasađenu povrćem. Dakle, ne možete dobiti subvenciju za istu površinu više od jednom godišnje.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VINOGRADNE

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINOGRADARSTVA:

Sektor vinogradarstva od strateškog je i ekonomskog značaja za državu, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju radne snage angažovane u ovom sektoru. Važnost ovog sektora sastoji se na uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kao što su sektor vina i agro-prerađivanja.

Prema podacima iz katastra vinograda na Kosovu trenutno je oko 3,367 ha sa vinogradima i više od 4500 poljoprivrednika koji se direktno bave uzgojem vinograda.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora, značajna ulaganja su izvršena u sektoru vinogradarstva i vina. Da bi postojao održivi razvoj sektora, potreban je nastavak direktne podrške putem subvencija. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika.

Ovom podrškom se želi postići kontinuirano održavanje sadašnjih površina i povećanje novih površina sa vinogradima.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška održavanja vinogradarskih površina doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, očuvanje i proširenje vinograda, zabranu imigracije iz ruralnih u urbana područja i uzimajući u obzir veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju vinograde (grožđe).

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Kontinuirano održavanje postojećih vinograda;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Posebni ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju vinograde (grožđe):

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali vinograde (grožđe) i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su zasadili najmanje 0,10 ha vinograda;
- Parcela zasađena vinogradima mora biti najmanje 0,05 ha nepodeljena;
- Da budu upisani u katastar vinograda u DVV - MPŠRR;
- Površina vinograda pod zakupom mora biti ugovorena najmanje za godinu dana;
- Površina vinograda pod zakupom treba da bude barem 0,10 ha nepodeljena.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u (samo za pravna lica);
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencija će se vršiti po površini / hektaru.
- Poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali najmanje 0,10 ha do 20 ha vinograda biće subvencionisani u iznosu od 1000 € / ha;
- Poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali više od 20 ha do 50 ha vinograda biće subvencionisani u iznosu od 1000 € / ha za prvih 20 ha i u iznosu od 700 € / ha za površine vinograda preko 20 ha do 50 ha.
- Poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali više od 50 ha do 100 ha vinograda biće subvencionisani u iznosu od 1000 € / ha za prvih 20 ha, u iznosu od 700 € / ha za površine vinograda preko 20 ha do 50 ha i u vrednosti od 500 € / ha za površinu vinograda preko 50 ha do 100 ha;
- Poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali više od 100 ha vinograda biće subvencionisani u iznosu od 1000 € / ha za prvih 20 ha, u iznosu od 700 € / ha za površinu vinograda preko 20 ha do 50 ha, u iznosu od 500 € / ha za površinu vinograda preko 50 ha do 100 ha i u iznosu od 400 € / ha za površinu vinograda preko 100 ha.
- Subvencionisanje će se vršiti po površini / ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencionisanja po ha promeniti i biće utvrđena deljenjem ukupnog broja ha koji ima koristi od vrednosti / iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor, ali prema predviđenom stepenovanju.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, plaćaju se poljoprivrednici korisnici, prema broju zasađenih hektara i verifikovanim od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika /podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

9. NAČIN SPROVOĐENJA:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ZVANIČNO PROIZVEDENO I PRIJAVLJENO VINO 1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ VINARSTVA:

Sektor vinarstva je od ekonomske važnosti za zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju angažovane radne snage. Njegov značaj takođe leži u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora i u socio-ekonomskom aspektu za vinogradarske regione.

80 -ih godina Kosovo je izvezilo preko 30 miliona litara vina koje se uglavnom izvezilo u Nemačku. Prema podacima iz katastra vinograda, trenutno je 3,367 ha sa vinogradima i više od 4500 poljoprivrednika koji se direktno bave uzgajanjem vinograda.

Poslednjih godina imamo intenzivniji razvoj sektora, gde su izvršena značajna ulaganja u sektoru vinogradarstva. Kompanije koje proizvode vino i druge proizvode od grožđa licencirane od strane MPŠRR -a, značajno su investirala od prijemnih linija do najmodernijih punilišta. Da bi se imao održiv razvoj sektora vinarstva, potrebno je nastaviti podršku kroz subvencionisanje. Ova mera podrške direktno će uticati na poboljšanje kvaliteta, održavanje vina, zvanično prijavljivanje i povećanje izvoza vina.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj i Strategiji za vinogradarstvo i vinarstvo 2016–2021 predviđa poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška za vino proizvedeno i zvanično prijavljeno u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo, doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika i proizvodnih preduzeća takođe su razlozi za podršku ovoj meri, zatim očuvanje i proširenje vinograda, modernizacija prerađivačkih kapaciteta, a s obzirom na značaj ove industrije.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška kompanijama za proizvodnju vina.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje profitabilnosti kompanija za proizvodnju vina;
- Borba protiv neformalnosti i povećanje zvaničnog prijavljivanja;
- Povećanje proizvodnje proizvedenog vina i zvanično prijavljivanje sa ciljem očuvanja i stvaranje kvaliteta i identiteta za kosovsko vino;

3.2. Posebni ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta proizvedenog vina;
- Povećanje nivoa formalizacije i zvaničnih prijavljivanja;
- Uspostavljanje zvaničnog sistema kontrole proizvodnje vina.

4. KORISNICI:

4.1 Preduzeća za proizvodnju vina koja imaju licencu MPŠRR

- Korisnici će biti kompanije koje proizvode vino i imaju licencu MPŠRR, koje ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU DA ISPUNJAVAJU KOMPANIJE ZA PROIZVODNJU VINA:

- Podnosioci prijave moraju biti državljani Republika Kosovo;
- Podnosioci prijave / entitet mora imati licencu MPŠRR-a za proizvodnju vina;
- Kandidati se moraju prijaviti do 10. decembra 2020. godine u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo za izjavljivanje podataka o prijavljivanju konačne berbe grožđa za berbu 2020. godine
- Podnosioci prijave se moraju prijaviti do 15. januara 2021. godine u Odeljenju za vinogradarstvo i vinarstvo za izjavljivanje podataka o godišnjoj proizvodnji vina za berbu 2020. godine

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa i podaci o biznisu;
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA

- Subvencionisanje će biti izvršeno po litru zvanično prijavljenog proizvedenog vina u iznosu od 0,04 €/ litar;
- Subvencionisanje će biti izvršeno po litru zvanično prijavljenog proizvedenog vina, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se vrednost subvencionisanja po litru zvanično prijavljenog proizvedenog vina promeniti i biće utvrđeno deljenjem ukupnog broja litara zvanično prijavljenog proizvedenog vina od koje će imati koristi, sa vrednošću / iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Plaćanje se vrši nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika po litru zvanično prijavljenog proizvedenog vina provereno od strane inspektora ARP-a i službenika Odeljenja za vinogradarstvo i vinarstvo.

Plaćanje se vrše na bankovne račune kompanija za proizvodnju vina, čija je verifikacija izvršena tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i podnošenja prijave kompanija za proizvodnju vina za direktna plaćanja zvanično prijavljenog proizvedenog vina zvanično traje 21 dan od dana objavljivanja. Podnošenje prijave se vrši u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrše Agencija za razvoj poljoprivrede i Odeljenje za vinogradarstvo i vinarstvo.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA POSTOJEĆE VOĆNJAKE

1. OPIS SEKTORA - VAŽNOST VOĆARSTVA:

Sektor voćarstva je od strateškog i ekonomskog značaja za državu, zasnovan na prirodnim resursima i velikom broju radne snage angažovane u ovom sektoru. Važnost ovog sektora sastoji se u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, poput proizvodnje sadnog materijala i agroprerade. Trenutno su na Kosovu zasađene oko 9,500 ha, sa voćem svih vrsta. Za održivi razvoj sektora potrebna je podrška putem direktnih plaćanja. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Ovom podrškom se želi postići kontinuirano održavanje postojećih površina i proširenje novih površina sa voćem.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoja predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška poljoprivrednog zemljišta zasađenog voćem doprineće ostvarivanju ovog cilja. Obezbeđivanje i bezbednost hrane kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, očuvanje i proširenje površina sa voćem, zaustavljanje migracije iz ruralnih područja u urbana područja i uzimajući u obzir veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji gaje voće.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju voće:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali voće i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU I PUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su zasadili voće najmanje 0,50 ha;
- Da su zasadili najmanje 0,20 ha voća (jagoda, kupina, aronija i borovnica) na otvorenom polju ili u stakleniku.
- Parcela zasađena drvnim voćem mora biti najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina voćnjaka sa drvnim voćem uzeta pod zajam treba da bude barem 0,20 ha nerazdvojna.
- Parcela zasađena sitnim voćem (jagoda, kupina, aronija i borovnica), na otvorenom polju ili u stakleniku, treba da bude iznosi najmanje 0,10 ha, nepodeljena
- Površina voćnjaka sa sitnim voćem uzeta pod zakup treba da budu barem 0,10 ha nepodeljena.
- Voćnjak treba da bude održavan (oran ili sa travom koja se uzgaja između redova, orezan, zaštićen od bolesti i štetočina), a sistem sadnje treba da bude u jasnom i urednom redu redova.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđeno mora se dokazati relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopija ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivim zemljištem.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini / hektaru, u iznosu od 400 € / ha.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali najmanje 0,50 ha sa drvnim voćem i poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali najmanje 0,20 ha sa sitnim voćem (jagoda, kupina, aronija i borovnica), i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

- Subvencionisanje će se vršiti po površini / ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i biće utvrđena deljenjem ukupnog broja ha za koje stiču korist sa vrednošću / iznosom planiranog budžeta za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, prema broju zasađenih hektara i verifikovanim od strane inspektora ARP-a. Plaćanje se vrši na bankovne račune poljoprivrednika / podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se vrši u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

Tab. 3. Kulture voća koje će biti podržane kroz program direktnih plaćanja za 2021. godinu

Br.	Naziv kulture voća
1	Jabuka
2	Kruška
3	Dunja
4	Mušmula
5	Šljiva
6	Kajsija
7	Breskva
8	Trešnja
9	Višnja
10	Jagoda
11	Kupina
12	Aronija
13	Borovnica
14	Orah
15	Lešnik

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRODATU / PREDATU KOLIČINU MALINE

1. OPIS SEKTORA VOĆARSTVA / MALINE:

Sektor voćarstva, a posebno sitno voće, od strateškog su i ekonomskog značaja za državu, zasnivajući se na prirodnim resursima i velikom broju radne snage angažovane u ovom sektoru.

Važnost ovog sektora sastoji se u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, poput proizvodnje sadnog materijala, a posebno u sektoru agroprerade.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 9.500 ha sa voćem svih vrsta, dok je malina zasađena na oko 1.600 ha, sa prosečnim prinosom od oko 6000 kg / ha. Stoga, da bi imali održiv razvoj u uzgoju maline, potrebna je podrška putem direktnih plaćanja. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećanje prihoda poljoprivrednika. Ovom podrškom se želi postići kontinuirano održavanje postojećih površina, proširenje novih površina maline i povećanje prinosa po površini.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška proizvedenoj količini plodova maline doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost, povećanje prihoda poljoprivrednika, očuvanje i proširenje površina malina, povećanje površinskog prinosa, zabrana migracije iz ruralnih područja u urbana područja, razlozi su za podršku ovom sektoru i uzimajući u obzir veliki broj poljoprivrednika koji se bave ovim sektorom i prirodnim resursima zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

- Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju sitno voće/malinu.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Kontinuirano održavanje postojećih voćnjaka malina;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Intenziviranje ekonomizacije poljoprivrednih aktivnosti.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji uzgajaju voće / maline:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali maline a količinu proizvedene maline prodaju / predaju na otkupna mesta i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSILAC PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su zasadili najmanje 0,20 ha maline, na otvorenom polju ili u stakleniku;
- Površina voćnjaka sa malinama uzeta pod zakup treba da bude barem 0,10 ha nepodeljena;
- Da imaju ugovor o prodaji plodova maline sa bilo kojim od otkupnih mesta na kojima su registrovani kao biznisi;
- Da prodaju/ predaju najmanje 500 kg ploda maline u otkupna mesta;
- Da pružaju bankovni dokaz o količini prodatih / predatih malina;
- Prihvataju se kao prodati/predati samo sveži plodovi maline;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji poslovanja (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora se dokazati relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivim zemljištem.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;
- Overeni ugovor sa bilo kojom od kompanija / otkupnim mestima koji vrše otkup malina;
- Dokaz o količini prodate / predate maline u bilo kojem otkupnom mestu. (Ovaj dokument se mora predati po završetku sezone berbe plodova maline i isporuci u otkupna mesta, najkasnije do 30. novembra.);
- Dokaz o plaćanju od strane banke o prodatoj/predatoj količini plodova maline. (ovaj dokument se mora predati nakon završetka sezone berbe plodova maline, isporuke u otkupna mesta i nakon realizacije plaćanja za količinu prodatog / predatog ploda maline iz sabirnih mesta na račun poljoprivrednika, najkasnije 15. decembra).

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po prodatom/predatom kg svežih plodova maline, u iznosu od 0,12 € / kg.
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali maline u površini od najmanje 0,20 ha i koji su prodali / predali najmanje 500 kg svežih plodova maline u otkupnim mestima, i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencionisanje će se vršiti po prodatom/predatom kg svežih plodova maline, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se predviđena vrednost subvencije po prodatom/predatom kg svežih plodova maline

promeniti i utvrdiće se deljenjem ukupnog iznosa prodatog / predatog kg svežih plodova maline koji imaju koristi od vrednosti / iznosa budžeta planiranog za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, vrši se plaćanje poljoprivrednika korisnika, prema prodatoj/predatoj količini svežih plodova maline verifikovanoj od strane inspektora ARP-a. Plaćanje se vrši na bankovne račune poljoprivrednika / podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA PREMIUM INDEKSA POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA ZA POLJOPRIVREDNU KULTURU MALINE, JABUKE, ŠLJIVE, GROŽĐA, JAGODE, PAPRIKE I ORAHA KAO I ZA PREMIUM TRADICIONALNOG POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA ZA POLJOPRIVREDNU KULTURU JABUKE-INTENZIVNI VOĆNJACI, PAPRIKE- - INTENZIVNI UZGOJ I VINSKOG GROŽĐA

1. OPIS SEKTORA:

Biljna proizvodnja na Kosovu skoro svake godine trpi značajnu štetu od raznih prirodnih nepogoda. Poljoprivredno osiguranje predstavlja oblik upravljanja rizicima koji se koristi kao zaštita od potencijalnog gubitka pružajući poljoprivrednicima mogućnost zaštite od rizika. Poljoprivredno osiguranje pruža zaštitu od gubitka i oštećenja useva ili životinja. Osim toga, poljoprivredno osiguranje važno je sredstvo za ublažavanje rizika i pružanje sigurnijeg puta za ulaganja banke.

Indeksno osiguranje je oblik poljoprivrednog osiguranja koji poljoprivrednicima nadoknađuje gubitke ili štete na osnovu unapred definisanog parametra (indeksa) kao što je npr. nivo padavina, niske i visoke temperature. S obzirom da indeksno osiguranje ne zahteva nužno tradicionalne usluge procenitelja štete, ono omogućava da procesi izmirenja šteta budu brži, transparentniji i objektivniji.

Tradicionalno osiguranje je oblik poljoprivrednog osiguranja kojim se poljoprivrednicima nadoknađuju gubici ili štete usled grada ili bilo kog drugog uzroka gubitka ili rizika predviđeni

polisom osiguranja. Za razliku od indeksnog osiguranja, tradicionalno osiguranje oslanja se na procenu trenutne štete od strane procenitelja šteta.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška indeksu premije poljoprivrednog osiguranja za poljoprivredne kulture maline, jabuke, šljive, grožđa, jagode, paprike i oraha kao i premija tradicionalnog poljoprivrednog osiguranja u kulturi jabuke - intenzivan voćnjak, paprike - intenzivno gajenje i vinskog grožđa doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje proizvoda i njihovog kvaliteta kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku sektoru, uzimajući u obzir česte prirodne nepogode sa kojima se suočavaju poljoprivrednici koji rade u ovom sektoru, kao i s obzirom na prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima za premiju poljoprivrednog osiguranja koji uzgajaju maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode, paprike, orah kao i za premiju tradicionalnog poljoprivrednog osiguranja kod kulture jabuke - intenzivan voćnjak, paprike - intenzivno gajenje i vinskog grožđa.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda poljoprivrednika;
- Osiguranje poljoprivrednih proizvoda;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Zaštita od gubitka u slučaju nastale štete;

4. KORISNICI:

- 4.1.** Korisnici će biti poljoprivrednici koji gaje maline, jabuke, šljive, grožđe, jagode i paprike i koji osiguravaju ove kulture u osiguravajućim društvima i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

- 4.2. Geografska rasprostranjenost:
- Cella teritorija Republike Kosovo.

5. **KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI Poljoprivrednici / PODNOSIOCI PRIJAVE ZA INDEKSNO POLJOPRIVREDNO OSIGURANJE:**

Kriterijumi za indeksno poljoprivredno osiguranje:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Zasaženo najmanje 0,20 ha maline;
- Površina voćnjaka sa malinama uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,10 ha nepodeljena;
- Površina voćnjaka sa malinama uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake malina treba da bude od 1. jula 2021. do 31. avgusta 2021. godine;
- Zasaženo najmanje 0,20 ha jagoda;
- Površina voćnjaka sa jagodom uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,10 ha nepodeljena;
- Površina voćnjak sa jagodom uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjake sa jagodom mora biti od 01.03.2021 do 01.04.2021. godine;
- Zasaženo najmanje 0,50 ha jabuka;
- Površina voćnjaka sa jabukama uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina voćnjaka sa jabukama uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjak sa jabukama treba da bude od 20.03.2021 do 15.05.2021. godine;
- Zasaženo najmanje 0,50 ha šljive;
- Površina voćnjaka sa šljivom uzeta pod zakup treba da budu najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina voćnjaka sa šljivom uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za voćnjaka sa šljivom treba da bude od 20.03.2021 do 15.05.2021. godine;
- Zasaženo najmanje 0,10 ha vinograda;
- Površina vinograda uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,05 ha nepodeljena;
- Površina vinograda uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za površinu vinograda mora biti od 20.03.2021 do 15.05.2021. godine;
- Posadili papriku najmanje 0,50 ha;

- Površina zasađena paprikom uzeta pod zakup treba da bude najmanje 0,20 ha nepodeljena;
- Površina zasađena paprikom uzeta pod zakup mora biti ugovorena na najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja za površinu zasađenu paprikom treba da bude od 15.05.2021 do 10.06.2021. godine.

6. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE ZA PREMIJE TRADICIONALNOG POLJOPRIVREDNOG OSIGURANJA (GRAD):

- Zasađeno najmanje 1 ha sa jabukama;
- Površina voćnjaka uzeta pod zakup mora biti najmanje 1 ha, nepodeljena;
- Površina voćnjaka uzeta pod zakup mora biti ugovorena najmanje 1 godinu;
- Period osiguranja od grada za voćnjake jabuka treba da bude od 15.05.2021. do 30.09.2021. godine
- Zasađeno najmanje 0,50 ha sa paprikom
- Površina zasađena paprikom koja je uzeta pod zakup biti najmanje 0,50 ha nepodeljena;
- Površina zasađena paprikom uzeta pod zakup mora se ugovoriti najmanje 1 godinu.
- Period osiguranja za površinu zasađenu paprikom trebao da bude od 10.07.2021 do 30.09.2021. godine
- Zasađeno najmanje 0,50 ha sa vinogradom-vinsko grožđe;
- Površina vinograda uzeta pod zakup mora biti najmanje 0,50 ha nepodeljena;
- Površina vinograda uzeta pod zakup mora se ugovoriti 1 godinu.
- Period osiguranja za površinu vinograda-vinsko grožđe treba da bude od 15.05.2021 do 30.09.2021. godine.

7. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u (samo za pravna lica);
- Dokaz iz katastra za površinu obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopijom ugovora koji dokazuje raspolaganje obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

- Polisa osiguranja za odgovarajuću kulturu koja mora imati pokriće za period osiguranja naveden u kriterijumima za poljoprivredne kulture;
- Dokaz o uplati polise osiguranja;

8. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- 75% iznosa premije biće plaćeno poljoprivrednicima, u obliku subvencije, kao prethodna mera za prevazilaženje šteta prouzrokovanih rizicima navedenim u Polisi osiguranja, kako bi se pokrile štete koje mogu nastati poljoprivrednicima koji su platili poljoprivredno osiguranje.
- Iznos sredstava u iznosu od 75% premije, kao subvencija, izvršava se direktno poljoprivredniku, nakon podnošenja dokaza o uplati premije, zajedno sa polisom osiguranja i da ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika, plaćanje poljoprivrednika korisnika vrši se prema uplati premije i procentu podrške premije.

Plaćanja se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika / podnosilaca prijave, koji su verifikovani tokom prijave.

Objašnjenje: sve informacije o kupovini polisa osiguranja i svi detalji vezani za specifičnosti poljoprivrednog osiguranja za malinu, jabuku, šljivu, grožđe, jagodu i papriku (period osiguranja, unapred utvrđena ograničenja i obeštećenja u slučaju rizika i štete, osigurani iznos i iznos premije osiguranja koji poljoprivrednici moraju da plate) mogu se dobiti od Udruženja osiguravača Kosova. Plaćanje premije osiguranja biće različito, u zavisnosti od lokacije površina zasađenih malinom, jabukom, šljivom, groždem, jagodom, paprikom i orahom.

10. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

11. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNNA PLAĆANJA ZA PROIVODNJU SADNOG MATERIJALA DRVENOG VOŽA I VINOVE LOZE

1. OPIS SEKTORA - VAŽNOST SADNOG MATERIJALA:

Uspešan razvoj intenzivnog voćarstva zavisi u prvom redu od kvalitetne proizvodnje sadnog materijala, od najboljih sorti dobijenih klonskom selekcijom, gajenih u najpogodnijim podlogama. Uspeh u stvaranju intenzivnih komercijalnih voćnjaka, pre svega, zavisi od kvaliteta sadnica, pa ovoj proizvodnji uvek treba posvetiti posebnu pažnju, posebno snabdevanju sirovinama, koje pre svega treba da budu zdrave u pogledu zdravstvenog i sortne čistoće, jer se samo na ovaj način može garantovati održiva produktivnost voćnjaka.

Sektor voćarstva, a posebno proizvodnja sadnica smatra se sektorom od ekonomskog značaja. Ovom podrškom se želi postići poboljšanje tehnika proizvodnje sadnica voća i primena novih tehnologija koje omogućavaju kontinuirano povećanje kvaliteta i povećanje broja sadnica voćaka.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška u proizvodnji sadnica voćaka i vinove loze doprineće ostvarenju ovog cilja.

Povećanje kvaliteta, povećanje broja sadnica voćaka, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika takođe su razlozi za podršku ovom sektoru, uzimajući u obzir broj poljoprivrednika koji deluju u ovom sektoru i prirodne resurse zemlje.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima - subjektima koji proizvode sadnice voćaka i vinove loze.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje površina zasađenih voćkama;
- Povećanje površina zasađenih vinogradima;
- Povećanje prihoda farmi;
- Smanjenje uvoza;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta sadnog materijala voćaka i vinove loze;
- Primena savremenih tehnologija - intenzivna sadnja;
- Poboljšanje sortne strukture;
- Smanjenje troškova proizvodnje sadnica voćaka i vinove loze.

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici - subjekti koji proizvode sadni materijal voćaka i vinove loze:

- Korisnici će biti poljoprivrednici - subjekti koji proizvode sadni materijal voćaka i vinove loze i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI Poljoprivrednici / PODNOSIOCI PRIJAVA:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da poseduje najmanje 0,50 ha poljoprivrednog zemljišta (u vlasništvu ili uzetog pod zakup
- Površina zakupljenog poljoprivrednog zemljišta mora biti ugovorena na najmanje 2 (dve) godine;
- Poljoprivrednici - subjekti moraju imati licencu MPŠRR-a za proizvodnju sadnog materijala voćaka;
- Poljoprivrednici - subjekti moraju imati licencu MPŠRR-a za proizvodnju sadnog materijala vinove loze;
- Poljoprivrednici - subjekti, tokom kalendarske 2021. godine, moraju proizvesti najmanje 5000 sadnica voćaka ili vinove loze.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata poslovanja i informacije o poslovanju;
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PAK -u;
- Zapisnik fitosanitarnog inspektora - AHV za posedovanje matičnog voćnjaka vegetativnih podloga;
- Zapisnik fitosanitarnog inspektora - AHV za posedovanje matičnog vinograda vegetativnih podloga;
- Za vegetativne podloge uvezenih voćki i vinove loze, poljoprivrednik - subjekat mora posedovati sledeću dokumentaciju: fitosanitarni sertifikat o zdravstvenom stanju vegetativnih podloga koji je izdala država iz koje su uvezene, i jedinstveni carinski dokument (JCD) koji dokazuje da su sadnice redovno ušle na Kosovo preko carine;
- Dokaz iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopijom ugovora koji dokazuje dostupnost obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti samo za jednogodišnje sadnice;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji tokom 2021. proizvedu najmanje 5000 sadnica voćaka ili vinove loze;
- Poljoprivrednici koji proizvedu najmanje 5.000 do 40.000 sadnica voća biće subvencionisani u iznosu od 0,20 € po sadnici;

- Poljoprivrednici koji proizvedu preko 40.000 sadnica voća biće subvencionisani u iznosu od 0,20 € / sadnica za prvih 40.000 sadnica i u iznosu od 0,15 € / sadnica za bilo koju drugu sadnicu iznad ovog broja.
- Poljoprivrednici koji proizvedu najmanje 5000 i više sadnica vinove loze biće subvencionisani u iznosu od 0,10 € / sadnici;
- Subvencija će se vršiti za broj proizvedenih sadnica, ali u slučaju prekoračenja iznosa planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se promenjena vrednost subvencije za broj proizvedenih sadnica promeniti i biće utvrđena deljenjem sa ukupnog broja proizvedenih sadnica od kojih imaju koristi, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor, ali u skladu sa predviđenim stepenovanjem.

8. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

9. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije plaćanje se vrši poljoprivrednim proizvođačima, prema broju proizvedenih i verifikovanih sadnica od strane inspektora ARP-a. Plaćanja se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika / subjekata, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA AROMATIČNE LEKOVITE BILJKE / ALB

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ ALB-a:

Sektor ALB-a je relativno nov na Kosovu, ali poslednjih godina postoji pozitivan trend razvoja sa povećanjem izvoza u zemlje EU, pa se smatra sektorom od strateškog i ekonomskog značaja za našu zemlju, zasnovan na prirodnim resursima i angažovanju velikog broja radne snage. Važnost ovog sektora sastoji se u uticaju koji ima na razvoj drugih sektora, kako u sektoru proizvodnje sadnog materijala za proizvodnju ALB-a, tako i u sektoru agroprerade.

Trenutno je na Kosovu zasađeno oko 600 ha sa ALB-om, gde se gaji oko 45 vrsta ALB-a, ali četrnaest (14) vrste su glavne i zauzimaju veće površine.

Potražnja za izvozom ALB-a se povećava svake godine jer se ove kulture tražene u prehrambenoj, farmaceutskoj i kozmetičkoj industriji. Iako su prerađivači / izvoznici u saradnji sa raznim donatorima finansirali širenje uzgoja ALB-a, potražnja prerađivača / izvoznika za sirovinama je i dalje velika.

Da bi se postigao održiv razvoj sektora, potrebna je podrška putem direktnih plaćanja od MPŠRR-a. Ova podrška će direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i povećati prihod

poljoprivrednika, povećati površine i stvoriti mogućnost povećanja izvoza u zemlje EU-a. Ovom podrškom se želi postići kontinuirano održavanje postojećih površina i proširenje novih površina sa ALB-om.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj predviđa povećanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje. Direktna podrška površina poljoprivrednog zemljišta zasađenog ALB-om doprineće ostvarenju ovog cilja.

Obezbeđivanje i bezbednost hrane, povećanje prihoda poljoprivrednika, proširenje površina sa ALB-om, povećanje izvoza u zemlje EU-a, diverzifikacija proizvodnje, zabrana migracije iz ruralnih područja u urbana područja, angažovanje velikog broja poljoprivrednika (mladih i žena) koji se bave ovim sektorom kao i prirodni resursi zemlje razlozi su za podršku ovom sektoru.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji se bave uzgojem ALB-a.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Kontinuirano održavanje površina zasađenih ALB-om;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.

3.2. Specifični ciljevi:

- Povećanje površina sa ALB-om;
- Povećanje prinosa;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Poljoprivrednici koji se bave sadnjom / gajenjem ALB-a.

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali ALB-e i koji ispunjavaju kriterijume utvrđene ovim programom.

4.2. Geografska rasprostranjenost:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su zasadili najmanje 0,10 ha sa ALB-om;
- Parcela zasađena sa ALB-om mora biti najmanje 0,05 ha nepodeljena;

- Iznajmljena površina mora biti ugovorena na najmanje jednu (1) godinu;
- Iznajmljena površina mora biti najmanje 0,10 ha;

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra o površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada je nasleđena mora biti dokazano relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopijom ugovora koji dokazuje dostupnost obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

7. NAČIN SUBVENCIONISANJA:

- Subvencionisanje će se vršiti po površini / hektaru, u iznosu od 450 € / ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili / uzgajali najmanje 0,10 ha aromatičnog lekovitog bilja / ALB i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencionisanje će se vršiti po površini / ha, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i biće utvrđena podelom ukupnog broja hektara, sa vrednošću / iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA PLAĆANJA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije, poljoprivrednici korisnici se plaćaju prema broju zasađenih hektara i verifikovanih od strane inspektora ARP-a. Plaćanje se vrše na bankovnim računima poljoprivrednika / podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

Tab.4. Glavne vrste ALB-a koje se uzgajaju na Kosovu i koje će biti podržane kroz program direktnih plaćanja

Br.	Ime na srpskom jeziku	Ime na latinskom jeziku
1	Kamilica	<i>Matricaria chamomilla</i>
2	Kopriva	<i>Urtica dioica</i>
3	Origano	<i>Origanum vulgare</i> i herakleotikum
4	Menta	<i>Mentha pipertia</i>
5	Žalfija	<i>Salvia officinalis</i>
6	Pčelinja trava	<i>Melissa officinalis</i>
7	Beli slez	<i>Althea officinalis</i> L.
8	Lavanda	<i>Lavandula angustifolia</i>
9	Crni slez	<i>Malva silvestris</i>
10	Različak	<i>Centaurea cianus</i>
11	Lincura	<i>Gentiana Lutea</i>
12	Neven	<i>Calendula officinalis</i>
13	Bosiljak	<i>Ocimum basilicum</i>
14	Jagorčevina	<i>Primula veris</i> L.

DIREKTNA PLAĆANJA ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

1. OPIS SEKTORA - ZNAČAJ ORGANSKE POLJOPRIVREDE:

Organska proizvodnja na Kosovu je još uvek u ranoj fazi razvoja, kako u proizvodnji tako i u potrošnji, ali u smislu mogućnosti razvoja ovog sektora smatra se da Kosovo ima veoma pogodno prirodne uslove za svoj razvoj.

S obzirom da su troškovi sertifikacije za organsku proizvodnju prilično visoki, to takođe utiče na povećanje troškova proizvodnje, pa je subvencionisanje ovog podsektora neophodno za njegovu dalju konsolidaciju.

2. OPRAVDANOST SPROVOĐENJA MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj ima za cilj promociju i podršku razvoju organske poljoprivrede na Kosovu.

Kosovo ima potencijal za razvoj organske poljoprivrede zasnovane na tradicionalnom načinu gajenja, posebno u udaljenim ruralnim područjima i velikoj potražnji za ovim proizvodima na tržištima EU-a.

Sigurnost i bezbednost hrane, zaštita životne sredine, očuvanje dobrog stanja zemljišta, zaustavljanje migracije iz ruralnih područja, smanjenje troškova proizvodnje, kao i povećanje prihoda poljoprivrednika razlozi su za podršku ovom sektoru.

3. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji se bave organskom proizvodnjom.

3.1. Ciljevi programa:

- Povećanje prihoda farmi;
- Kontinuirano održavanje površina sa organskom proizvodnjom;
- Poboljšanje konkurentnosti i efikasnosti primarne poljoprivredne proizvodnje.
- Rast izvoza.

3.2. Poseban zadatak:

- Povećanje površina sa organskom proizvodnjom;
- Poboljšanje kvaliteta proizvodnje;
- Smanjenje troškova proizvodnje;

4. KORISNICI:

4.1. Farmeri koji se bave organskom proizvodnjom.

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji se bave organskom proizvodnjom.

4.2. Geografsko prostiranje:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

5. KRITERIJUMI KOJE MORAJU PUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da je zasađeno najmanje 0,10 ha poljoprivrednih kultura u svrhu organske proizvodnje;
- Parcela zasađena poljoprivrednim kulturama u svrhu organske proizvodnje mora biti najmanje 0,05 ha nepodeljena;
- Iznajmljena površina mora biti ugovorena na najmanje jednu (1) godinu;
- Zakupljena površina mora biti najmanje 0,10 ha;
- U vreme podnošenja zahteva poljoprivrednik mora prijaviti koja je poljoprivredna kultura zasađena na parceli za koju podnosi prijavu.

6. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Dokazi iz katastra na površini obradivog zemljišta u vlasništvu ili nasleđenom obradivom zemljištu i kada su nasleđeni moraju biti dokazani relevantnim dokumentima za krvno poreklo ili kopijom ugovora koji dokazuje dostupnost obradivog zemljišta.
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između dve strane, zakupodavca i zakupca), ali u slučajevima kada je zemljište nasleđeno, tada se mora navesti ime i prezime lica koje je nasledilo zemljište i ugovor mora potpisati isto lice koje je naslednik zemljišta i zajedno sa ugovorom priložiti kopiju lične karte;
- Ugovor o površini zakupljenog poljoprivrednog zemljišta (zaključen između zakupodavca i zakupca), mora biti overen samo u onim slučajevima kada je ukupna površina zakupljenih parcela veća od 10 ha;

- Dokazi o organskoj sertifikaciji, zasađena parcela i poljoprivredna kultura u njemu. Sertifikat izdaje kontrolno telo (sertifikaciono telo) akreditovano na nivou EU i mora se predati nakon organske sertifikacije za parcelu i poljoprivrednu kulturu koja je posađena na toj parceli.

7. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se vršiti po površini/hektaru, u iznosu od 50 €/ha i predstavlja dodatnu vrednost u odnosu na osnovnu subvenciju određene poljoprivredne kulture (npr. za žitarice, osnovica subvencije je 150 €/ha, za povrće u otvoreno polje osnovica subvencije je 300 €/ha, dok je za povrće u plastenicima osnovica subvencije 450 €/ha, za drveće osnovica subvencije je 400 €/ha, za vinograde osnovica subvencije je 1000 €/ha, za lekovito/aromatično bilje (BMA) osnovica subvencije je 450 €/ha, onda ako je sertifikovan za organsku proizvodnju, poljoprivrednik dobija dodatnih 50 €/ha;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji su zasadili/obradili najmanje 0,10 ha poljoprivrednih kultura i za koje imaju sertifikat o sertifikaciji za organsku proizvodnju i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti po površini/ha, ali u slučaju da se prekorači iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor, tada će se procenjena vrednost subvencije po ha promeniti i biće utvrđena proporcionalnim odnosom ukupnog broja hektara u korist/iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor.

8. REALIZACIJA UPLATA:

Nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika i kompletiranja dokumentacije, poljoprivrednici korisnici se isplaćuju, prema broju zasađenih hektara i overenim i verifikovanim od strane ARP inspektora. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/ podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom prijave.

POJAŠNJENJE: Organska proizvodnja ima posebne proizvodne specifičnosti u odnosu na druge proizvode, pa se tokom sprovođenja Programa direktnih plaćanja za sektor organske proizvodnje mora voditi računa jer se poljoprivrednici prijavljuju za određenu površinu, ali se sertifikacija područja vrši kontrolno telo (sertifikaciono telo) i na kraju procesa sertifikacije celo područje za koje se poljoprivrednik prijavio ne može biti sertifikovano. U ovom slučaju treba platiti samo za područje koje je certificirano za organsku proizvodnju, ali ne i za poduzimanje kaznenih mera za područje koje nije ispunilo kriterijume za organsku sertifikaciju, jer to ne znači pokušaj prevare od strane poljoprivrednika, već neispunjavanje standarda - kriterijuma za sertifikaciju organske proizvodnje.

9. NAČIN PODNOŠENJA PRIJAVE:

Proces registracije i prijave poljoprivrednika, kao i digitalizacija parcela trajeće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

10. SPROVOĐENJE PROGRAMA

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

DIREKTNIA PLAĆANJA ZA: MLEČNE KRAVE I BIVOLICE, OVCE, KOZE, KRMAČE ZA REPRODUKCIJU, PČELE, MLEKO PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA, KOKOŠKE NOSILJE, PREPELICE, AKVAKULTURU I PRIJAVLJENA KLANJA GOVEĐE

1. REFERENTNO ZAKONODAVSTVO:

- Zakon br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 56, od 27.07.2009);
- Zakon br. 04/L-090. o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-098 o poljoprivredi i ruralnom razvoju (Službeni list Republike Kosovo br. 28, od 16.10.2012);
- Zakon br. 03/L-016 o hrani (Službeni list Republike Kosovo br. 49, od 25.03.2009);
- Zakon br. 03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji (Službeni list Republike Kosovo br. 45, od 12.01.2009);
- Zakon br. 04/L-085 o organskoj poljoprivredi (Službeni list Republike Kosovo br. 28, od 16.10.2012.);
- Zakon br. 2004/21 o veterini (Službeni list Republike Kosovo br. 18, od 01.11.2007);
- Zakon br. 04/L-191 o stočarstvu (Službeni list Republike Kosovo br. 25, od 08.07.2013);
- Zakon br. 02/L-10 o staranju prema životinjama (Službeni list Republike Kosovo br. 5, od 01.10.2006);
- Zakon br. 02/L-111 o pčelarstvu (Službeni list Republike Kosovo br. 35, od 15.08.2008);
- Zakon br. 02/L-85 o ribarstvu i akvakulturi (Službeni list Republike Kosovo br. 24 / 01.05.2008);
- Administrativno uputstvo MPŠRR br. 9/2008 o licenciranju aktivnosti akvakulture;
- Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri (Službeni list br. 20/21. jun 2016);
- Zakon br. 07/L-041 o budžetskim izdvajanjima za budžet Republike Kosovo za 2021. godinu (Službeni list br. 01/06 januar 2021);
- Zakon br. 06/L-084 o zaštiti deteta (Službeni list br. 14/17. jula 2019);
- Administrativno uputstvo MPŠRR za direktna plaćanja u poljoprivredi za 2021. godinu.

2. ZNAČAJ STOČARSTVA - OPIS SEKTORA

Stočarski sektor zauzima važno mesto u oblasti poljoprivredne proizvodnje, s obzirom na to da naša zemlja ima dovoljno resursa za njen razvoj. Stočarski sektor proizvodi hranu visoke vrednosti, poput mleka, mesa, jaja i pčelinjih proizvoda, pa ovaj sektor direktno utiče na razvoj biljne proizvodnje i agro-prerađivačke industrije.

Uprkos ohrabrujućim rezultatima u povećanju produktivnosti, poboljšanju kvaliteta proizvoda i resursima koji su na raspolaganju zemlji za razvoj stočarstva, međutim u ovom sektoru postoje očigledne poteškoće koje mogu uticati na ukupan razvoj stočarskih aktivnosti. Nemogućnost poljoprivrednika da ulažu kako bi povećali kapacitete, zatim nezgodan sistem kreditiranja, predstavljaju poteškoće za lokalnu proizvodnju i perspektivu sektora.

3. OPRAVDANOST MERE:

Program razvoja sektora prema Programu za poljoprivredu i ruralni razvoj, predviđa intenziviranje stočarskih aktivnosti u cilju korišćenja prirodnih resursa koji su na raspolaganju zemlji i stvaranje isplative konsolidovane poljoprivrede/stočarstva sa konkurentnom proizvodnjom u regionu i garancijama za zdravlje potrošača.

Povećanje produktivnosti takođe zahteva povećanje prerađivačkih kapaciteta i intenziviranje stepena njihove iskorišćenosti. Posebna pažnja biće posvećena podizanju nivoa bezbednosti hrane, za šta se tvrdi da se postiže:

- Povećanje veličine farmi i modernizacija tehnologija;
- Primena standarda bezbednosti hrane;
- Minimiziranje neželjene efekte na zagađenje životne sredine.

4. SVRHA PROGRAMA:

Direktna podrška poljoprivrednicima koji uzgajaju krava muzara i bivolica, ovce, koze, pčele, patke, kokoške nosilje, prepelice, sveže mleko (ekstra klasa, klasa I i klasa II), prijavljena klanja goveda i akvakulturu.

5. CILJEVI PROGRAMA:

5.1 Opšti ciljevi:

- Poboljšanje prihoda farmi;
- Povećanje veličine farme i
- Bezbednost hrane.

5.2 Posebni ciljevi:

- Poboljšanje kvaliteta stočarskih proizvoda;
- Održavanje baze podataka i sistem identifikacije i registracije životinja AHV;
- Smanjenje negativnog uticaja na životnu sredinu;
- Zabrana ilegalnog kretanja životinja;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Promovisanje aktivnosti i sposobnosti konkurencije poljoprivrednika.

6. DIREKTNJA PLAĆANJA ZA KRAVE MUZARE I BIVOLICE MUZARE

Goveda (uključujući bivolice) najveća su životinjska populacija i kao takva su nosioci proizvodnje mleka i mesa, pa je proizvodnja goveda aktivnost velike većine komercijalnih farmi i domaćinstava.

Stočni fond na Kosovu je cca 257.733 grla od kojih su za proizvodnju mleka 131.939 kravlje i 2.088 bivolica.

6.1. KORISNICI:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju krave ili bivolice muzare u svim fazama proizvodnje mleka i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

6.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

6.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgoje najmanje 5 grla krava muzara ili bivolica muzara ili najmanje 5 grla krava i bivolica muzara zajedno;
- Životinje moraju biti registrovane uz registraciju Republike Kosovo ili zemalja EU;
- Životinje treba da budu identifikovane i registrovane u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja AHV;
- Treba ažurirati broj životinja na farmi i u bazi podataka;

6.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat od Veterinarske ordinacije ugovorene sa AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV;

6.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se vršiti po glavi, u iznosu od **85 €/po grlu**;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 5 krava muzara ili bivolica muzara ili najmanje 5 krava muzara i bivolica muzara zajedno i to ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti po glavi stanovnika, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se procenjena vrednost subvencije po glavi stanovnika promeniti i biće utvrđena proporcionalnim odnosom ukupnog broja korisnika, sa vrednošću/iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor.

7. DIREKTNA PLAĆANJA ZA OVCE I KOZE

Ovce i koze dominiraju u udaljenim ruralnim područjima i kao takvi su nosioci stočarske proizvodnje. Fond ovaca i koza na Kosovu je oko 216,299 grla, od kojih je u proizvodnji mleka oko 145.248 grla ovce i 20.600 grla koza.

7.1. KORISNICI:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju ovce ili mlečne koze u svim fazama proizvodnje mleka i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

7.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

7.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Uzgajati najmanje **30 grla** muznih ovaca ili najmanje **20 grla** muznih koza, u aktivnoj proizvodnji mleka;
- Životinje moraju biti registrovane uz registraciju Republike Kosovo ili zemalja EU;
- Životinje treba da budu godine identifikovani i registrovani u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja AHV;
- Treba ažurirati broj životinja na farmi i u bazi podataka.

7.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat od Veterinarske prakse ugovorene sa AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV.

7.5. NAČIN SUBVENCIJE:

- Subvencija će se vršiti po grlima, u iznosu od **20 €/ grla**;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 30 muznih ovaca ili najmanje 20 muznih koza, i to ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti po grlima, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se procenjena vrednost subvencije po glavi stanovnika promeniti i biće utvrđena proporcionalnim odnosom ukupnog broja korisnika, sa vrednošću/iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor.

8. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PČELE

Naša zemlja ima pogodne uslove za razvoj pčelarstva zasnovano na klimatskim uslovima, reljefu i velikom broju medonosnih biljaka, koji garantuju isplativu i kvalitetnu proizvodnju meda i pčelinjih proizvoda. Fond društava pčela/košnica na Kosovu iznosi oko 219.831 košnicu.

8.1. KORISNICI:

- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju pčele i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

8.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

8.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU PUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Za uzgoj najmanje 30 pčelinjih zajednica (košnica), sa izuzetkom nukleusa;
- Poljoprivrednici koji imaju 30 do 100 košnica mogu imati pčelinje zajednice (košnice) smeštene u najviše dve (2) košnice, poljoprivrednici koji imaju preko 100 do 200 košnica mogu postaviti pčelinje zajednice (košnice) najviše u tri (3) košnice, poljoprivrednici koji imaju preko 200 pčelinjih zajednica (košnica) može imati pčelinje zajednice (košnice) smeštene u najviše četiri (4) košnice;
- Poljoprivrednici kandidati moraju imati najmanje 30 pčelinjih zajednica u baznoj košnici;
- Košnice moraju biti jasno označene Identifikacionim brojem farme (IBF), u trajnoj boji;
- Košnice moraju imati više od 5 okvira;
- U trenutku kontrole poljoprivrednika/ podnosioca prijave, u slučaju da nedostaje Identifikacioni broj farme (IBF) u košnicama, svaka je košnica oslobođena subvencije brz označenog Identifikacioni broj farme (IBF);

8.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija potvrde o registraciji preduzeća (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u(samo za pravna lica);
- Kopiju sertifikata za organsku proizvodnju meda koja mora biti priložena uz prijavnu dokumentaciju najkasnije 10 dana od datuma sertifikacije. Sertifikat mora izdati kontrolno telo/sertifikaciono telo (važi samo za poljoprivrednike koji su sertifikovani za proizvodnju organskog meda);
- Pojedinačni dokazi samog poljoprivrednika, ali overeni od Opštinske direkcije za poljoprivredu - Opština, o broju pčelinjih zajednica i lokaciji pčelinjih zajednica.

8.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se vršiti za pčelinje zajednice (košnice), u iznosu od 15 €/pčelinje zajednice (košnice), dok se poljoprivrednici sertifikovani za organsku proizvodnju meda subvencionišu u iznosu od 30 €/ pčelinje zajednice (košnice);
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajati najmanje 30 pčelinjih zajednica (košnica) i koje ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti za košnice (košnice), ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada se procenjuje vrednost subvencije za pčelinje košnice

će se promeniti i biće utvrđeno proporcionalizacijom ukupnog broja pčelinja društva tu korist, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor.

9. DIREKTNA PLAĆANJA ZA KOKE NOSILJE

Sektor živina, posebno proizvodnja jaja za potrošnju je veoma važan i veoma osetljiv na Kosovu, zbog strukture farmi.

Živina je godinama značajno porasla zahvaljujući postojanju kapaciteta. Prema podacima ukupan broj živina je oko 2.665.000, dok je koke nosilje oko 1.947.000.

Na Kosovu postoji 168 poljoprivrednih ekonomija koja poseduju više od 2.000 koka nosilja, a ukupan broj pilića na ovim imanjima je 2.000.000, dok su ostali na porodičnim farmama.

Prosečna potrošnja po glavi stanovnika procenjuje se na 190 jaja godišnje, a može se reći da Kosovo zadovoljava oko 97% potreba za konzumiranjem jaja.

9.1. KORISNICI:

Korisnici će biti poljoprivredni uzgajivači subjekti koka nosilja u svim fazama aktivne proizvodnje jaja i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

9.2.GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

9.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Uzgajati najmanje 2000 koka nosilja u svim fazama aktivne proizvodnje jaja;
- Subjekt mora podneti prijavu u AHV;
- Subjekt mora podneti prijavu za program vakcinacije;
- Subjekt mora podneti prijavu za žigosanje jaja na tržištu.

9.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata biznisa;
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u;
- Kopija sertifikata o broju i poreklu pilića preko noći za kokoške nosilje ili kokoške nosilje, račun za nabavku od uvoznika i proizvođača;
- Za kokoške nosilje i jednodnevna pilića za kokoške nosilje, račun za nabavku važi od 1. juna 2020. do 31. oktobra 2021. godine;
- Veterinarsko-zdravstveni sertifikat izdat od Veterinarske prakse sa licencom AHV;
- Dokaz-uverenje veterinara za primenu programa vakcinacije;
- Dokaz da na tržištu primenjuje žigosanje jaja;

9.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se davati za kokoške nosilje su svim fazama aktivne proizvodnje jaja prema veličini tufe;
- Poljoprivrednici-subjekti koji uzgajaju najmanje 2000 do 10000 koka nosilja biće subvencionisani u iznosu od 0,50 €/koka nosilja;
- Poljoprivrednici-subjekti koji uzgajaju preko 10000 koka nosilja biće subvencionisani u iznosu od 0,50 €/ koka nosilja za prvih 10000 pilića i u iznosu od 0,40 €/ koka nosilja za bilo koje druge kokoške nosilje iznad ovog broja;
- Subvencija se daje samo za jedno proizvodno okretanje u kalendarskoj godini.
- Subvencija će se vršiti za kokoške nosilje, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada se procenjuje vrednost subvencije za kokoške nosilje će se promeniti i biće utvrđeno proporcionalizacijom ukupnog broja kokoške nosilje korist, sa vrednosti/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor, ali prema predviđenoj eskalaciji.

Pojašnjenje: u slučaju da subjekti/ podnosioci prijave promene turnusa koka nosilja nakon poziva za podnošenja prijave, onda moraju da donesu ARP račune za snabdevanje pre nego što inspektori AHV izvrše inspekciju na terenu AHV.

10. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PREPELICE

Prepelice se koriste za proizvodnju mesa i jaja koja sadrže visoke nutritivne vrednosti, vitamine, minerale i konzumiraju ih sve kategorije i starosne grupe. Prema SZO, prepeličja jaja se takođe koriste kao dijetetska hrana i za lečenje ovih bolesti: krvnog pritiska, tuberkuloze, dijabetesa, anemije, migrene, snižavanja holesterola, stresa itd. Vrsta prepelice koja se uzgaja na Kosovu je japanska prepelica, ali mogu postojati i druge podvrste. Na Kosovu se trenutno uzgaja oko 15.000 prepelica sa tendencijom povećanja populacije.

10.1. KORISNICI:

Korisnici će biti uzgajivači prepelica u svim fazama aktivne proizvodnje, koji su upisani u registar farmi i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

10.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

10.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje 200 prepelica;
- Prepelice su podržane tokom celog proizvodnog ciklusa.

10.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);

- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u(samo za pravna lica);
- Veterinarski - zdravstveni sertifikat izdat od Veterinarske prakse sa licencom od AHV-a;

10.5. NAČIN SUBVENCIJE:

- Direktna uplata će se izvršiti za prepelice, u iznosu od 0,50 €/prepelica;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajati najmanje 200 prepelica u svim fazama aktivne proizvodnje (jaja i meso) i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti za prepelice, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada se procenjuje vrednost subvencije za prepelice će se promeniti i biće utvrđeno proporcionalizacijom ukupnog broja prepelica tu korist, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor.

11. DIREKTNA PLAĆANJA ZA REPRODUKCIJU KRMAČA

Svinjetina se koristi za proizvodnju mesa, uglavnom u domaćinstvima. Prema podacima iz zootehničke analize, proizilazi da je stopa prirasta svinja u zemlji 2 oprasivanja godišnje sa prosečno 8 prasadi. Svinjski fond na Kosovu je oko 40.533 grla, dok je krmača za reprodukciju oko 19,000 grla.

Proizvodnja svinjskog mesa orijentisana je na zadovoljavanje potreba domaćinstava sa tendencijom povećanja na nivo komercijalnih farmi.

11.1. KORISNICI:

Korisnici u okviru ovog programa biće poljoprivrednici koji uzgajaju uzgojne krmače u svim fazama reprodukcije i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

11.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

11.3. KRITERIJUMI KOJE MORAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da uzgajaju najmanje 2 krmače za aktivnu reprodukciju u svim fazama reprodukcije;
- Životinje moraju biti registrovane uz registraciju Republike Kosovo ili zemalja EU;
- Životinje treba da budu godine identifikovani i registrovani u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja AHV;
- Treba ažurirati broj životinja na farmi i u bazi podataka;

11.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Registar izdat od Veterinarske prakse ugovorene sa AHV, na osnovu podataka sistema za identifikaciju i registraciju životinja u AHV;

11.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se davati po grlima, u iznosu od 20€/svinja;
- Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju najmanje 2 krmače za reprodukciju i koje zadovoljavaju kriterijume navedene u ovom programu.
- Subvencija će se vršiti po grlima, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada će se procenjena vrednost subvencije po glavi stanovnika promeniti i biće utvrđena proporcionalnim odnosom ukupnog broja korisnika, sa vrednošću/iznos planiranog budžeta za ovaj podsektor.

12. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA GRILA GOVEDA, PČELIJE DRUŠTOVO, KROŠNJI, KOKOŠKE NOSILJE I PREPELICE:

Ostvarenje direktnih plaćanja za krave muzare, bivolice muzare, ovce, koze, krmača za reprodukciju, pčela, koke nosilje i prepelice biće nakon kompletiranja dokumentacije i sastavljanja konačnih spiskova korisnika, prema broju grla, broju pčelinjih društva - krošnji, broju koke nosilje i broju prepelica verifikovan od strane inspektora AHV-a. Uplate se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/ podnosioca prijave, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

13. POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJAVE ZA DIREKTNA PLAĆANJA ZA GRILA GOVEDA, KROŠNJI PČELA, KOKOŠKE NOSILJE I PREPELICA:

Registracija i proces prijavljivanja poljoprivrednika za direktna plaćanja za krave muzare, bivolice muzare, ovce, koze, krmače za uzgoj, pčela, koke nosilje i prepelice, trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi u opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

14. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje se vrši od Agencije za razvoj poljoprivrede.

15. DIREKTNA PLAĆANJA ZA MLEKO PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA

Proizvodnja mleka je aktivnost većine poljoprivrednika/stočara i domaćinstava. Mlečni sektor je prioritet stočarske delatnosti zbog svog ekonomskog značaja i pozitivnih efekata na razvoj drugih poljoprivrednih sektora (ratarska proizvodnja, proizvodnja mesa, prerađivačka industrija itd.).

Nosioци mlečne proizvodnje su komercijalne farme goveda i ovaca. Potrošnja mleka u celoj zemlji procenjuje se na 353. 277 tona godišnje, gde se kroz domaću proizvodnju procenjuje da je ispunjeno oko 80,5% potrošnje ili 278.789 tona godišnje.

Prema podacima iz Laboratorije za kontrolu pri AHV (Projektni izveštaj transparentnosti i neutralnosti u uzorkovanju i plaćanju svežeg mleka) u 2019. godini analizirana su 19.342 uzorka, a poboljšanje kvaliteta mleka beleži kontinuirani rast. Prema rezultatima analize, došlo je do povećanja kvaliteta mleka za klase koje se podržavaju kroz Program direktnih plaćanja za 9,5%, uvek se prema izveštaju o analizi ispostavlja da je sveže mleko namenjeno prerađivačkoj industriji za ekstra klasu dostiže 43,90%, klasu I 3,18% i klasu II sa 15,14%.

KORISNICI:

- Korisnici će biti proizvođači mleka: Ekstra klasa, klasa I i klasa II prema standardima kategorizacije na osnovu važećeg zakonodavstva.

15.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

15.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da budu registrovani u registru biznisa na Kosovu (pravna lica);
- Životinje treba da budu identifikovani i registrovani u sistemu za identifikaciju i registraciju životinja AHV, broj životinja na farmi i u bazi podataka treba da bude ažuriran;
- Da imaju notarski overen ugovor o prodaji mleka sa jednom od licenciranih mlekaru na Kosovu ili sa bilo kojim od otkupna mesta za mleko koji su registrovani kao biznisi i koji imaju ugovor sa licenciranom mlekarom;
- Da imaju dokaz koji je izdala laboratorija AHV o kvalitetu mleka isporučenog mlekaru ili otkupnom mestu koje je registrovano kao biznis i ima ugovor sa licenciranom mlekarom. Pravo na plaćanje ima mleko sledećih kategorija: Ekstra klasa, klasa I i klasa II;
- Da isporuči najmanje 3000 litara mleka tokom 6 (šest) meseci (prema polugodištima kalendarske godine);
- Da dostave dokaze o mesečnoj količini prodatog (isporučenog) mleka bilo kojoj od licenciranih mlekaru na Kosovu ili bilo kom od otkupnih mesta za mleko registrovanih kao biznisi i koji imaju ugovor sa bilo kojom licenciranom mlekarom;
- Da imaju bankovni dokaz o mesečnoj količini prodatog (isporučenog) mleka.

15.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata o registraciji biznisa (samo za pravna lica);
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u (samo za pravna lica);
- Kopija verifikacione liste životinja: goveda, ovaca i koza, koju je izdao Sektor za identifikaciju i registraciju (I & R) u okviru AHV;

- Overena kopija ugovora o snabdevanju mlekom, izdata od mlekare licencirane na Kosovu ili sa otkupnih mesta za mleko registrovanih kao biznisi i koje imaju ugovor sa licenciranom mlekaram;
- Dokaz o količini mleka isporučenog mlekari ili na otkupnom mestu za mleko registrovanom kao biznis i koji ima ugovor sa licenciranom mlekaram;
- Kopija sertifikata o registraciji biznisa sakupljačkog mesta i kopija overenog ugovora o preuzimanju sa bilo kojom od licenciranih mlekara;
- Dokaz o uplati od strane banke količine isporučenog mleka;
- Dokaz o učešću u projektu „Transparentnost i neutralnost uzrokovanja mleka“ (izdao projekat „Transparentnost i neutralnost uzrokovanja mleka“).

15.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija će se vršiti po litru isporučenog mleka, prema kategorijama:
  1. Ekstra klasa = 0,06 €
  2. Prva klasa = 0,04 €
  3. Druga klasa = 0,02 €
- Subvencija će se vršiti po litru isporučenog mleka, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada se procenjuje vrednost subvencije za litar isporučenog mleka će se promeniti i biće utvrđeno proporcionalizacijom ukupnog broja isporučenih litara mleka tu korist, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor, ali prema nepredviđenoj eskalaciji.

15.6. REALIZACIJA PLAĆANJA MLEKA PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA:

Realizacija direktnih plaćanja za mleko prema kategorijama kvaliteta vrši se nakon sastavljanja konačnih spiskova poljoprivrednika/ korisnika prema kategoriji kvaliteta mleka. Plaćanja se vrše na bankovne račune poljoprivrednika/ korisnika, koji su verifikovani tokom podnošenja prijave.

15.7. POZIV ZA PODNOŠENJE PRIJAVA ZA DIREKTNA PLAĆANJA MLEKA PREMA KATEGORIJAMA KVALITETA:

Proces registracije i podnošenja prijave poljoprivrednika/ podnosioca prijave za direktna plaćanja mleka prema kategorijama kvaliteta biće publicirani/ objavljeni svakih 6 (šest) meseci i trajaće 21 dan od dana objavljivanja. Prijava se podnosi opštinskim direkcijama za poljoprivredu.

15.8. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

16. DIREKTNA PLAĆANJA ZA PRIJAVLENO KLANJE GOVEDA

Stočni fond je oko 257.733 grla, prijavljeno je da se tokom godine zakolje oko 114.318 grla. Stopa samodovoljnosti za govedinu je 54% potrošnje od 20 kg/ po glavi stanovniku/ u godini.

Od prijavljenih klanja, samo mali broj grla, oko 12.000 grla, kolje se u licenciranim klanicama, dok se ostali kolju ilegalno u klaonicama i domaćinstvima bez dozvole. Nelegalno klanje negativno utiče na očuvanje zdravlja životinja, javno zdravlje i očuvanje životne sredine.

16.1. KORISNICI:

Korisnici će biti klanice licencirane/odobrene odlukom Agencije za hranu i veterinu (AHV) za bezbednosne kategorije A, B, C i D, koje kolju goveda identifikovana registracijom Republike Kosovo, i zaklano telo životinje/goveda je pregledao i overio odgovorni veterinar ovlašćen od AHV.

16.2. GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

16.3. KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI PODNOSIOCI PRIJAVE/KLANICE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da su licencirani/odobreni odlukom AHV za bezbednosne kategorije A, B, C i D;
- Prijaviti klanja u bazi podataka u Sektoru identifikacije i registracije u AHV, prema predviđenoj dinamici klanice;
- Zaklano telo životinje/goveda mora pregledati i overiti odgovorni veterinar ovlašćen od AHV;
- Goveda moraju biti registrovana u registraciji Republike Kosovo.

16.4. POTREBNA DOKUMENTACIJA:

- Kopija sertifikata biznisa i podataka biznisa;
- Dokaz o izvršenim obavezama prema PUK-u;
- Registar zaklanih životinja, izdat po bazi podataka Sektora za identifikaciju i registraciju - AHV, overen pasošem zaklane životinje;
- Sertifikacija - Dokaz izdat od nadležnog veterinara ovlašćenog od strane AHV da vrši kontrolu zaklanog tela životinje/goveda.

16.5. NAČIN SUBVENCije:

- Subvencija se daje za zaklanu stoku prijavljenu u iznosu od 50 €/ grlo.
- Plaćanje u iznosu od 50 €/ grla urađeno u klanicama korisnika;
- Subvencija će se vršiti prema prijavljenim grlima zaklanih goveda, ali u slučaju da iznos planiranih sredstava za ovaj podsektor bude premašen, tada je procenjena vrednost subvencije prema prijavljenim grlima zaklanih goveda, će se promeniti i biće utvrđeno proporcionalizacijom ukupnog broja grla zaklana goveda prijavljenih za tu korist, sa vrednošću/iznosom budžeta planiranog za ovaj podsektor.

16.6. REALIZACIJA PLAĆANJA ZA PRIJAVLJENA KLANJA GOVEDA:

Realizacija direktnih plaćanja za sektor akvakulture će se izvršiti nakon sastavljanja konačnih spiskova korisnika prema količini prodane ribe, što je potvrđeno službenim dokumentom izdatim od PAK-a i verifikovanim od strane ARP. Uplate se vrše na bankovnim računima podnosioca prijave - subjekata, čija je verifikacija izvršena tokom podnošenja prijave.

17.10. SPROVOĐENJE PROGRAMA:

Sprovođenje vrši Agencija za razvoj poljoprivrede.

18. DIREKTA PLAĆANJA ZA TELAD ZA TOVLJENJE

Goveda su nosioci proizvodnje mesa. Stopa samodovoljnosti govedine je 54%. Farme goveda su glavni dobavljači klanične industrije sa grlima za klanje. Govedina je najtraženiji proizvod potrošača. Broj farmi specijalizovanih za tovljenje teladi se stalno povećava. Prema podacima, broj zaklanih goveda godišnje iznosi 114.318 grla, dok se od populacije goveda, godišnje, procenjuje da je za klanje teladi starosti 1-2 godine 86.682 grla. Specijalizovane farme za tovljenje teladi za klanje uglavnom se snabdevaju teletom do 2 meseca, koje podleže intenzivnoj tehnologiji tovljenja.

18.1. Opšti ciljevi:

- Pобољшanje prihoda u farmi;
- Povećanje veličine farme;
- Bezbednost hrane.

18.2. Specifični ciljevi:

- Pобољшanje kvaliteta proizvoda;
- Korišćenje postojećih kapaciteta i povećanje broja novih farmi;
- Povećajte produktivnosti i podsticanje procesa prerade mesa;
- Smanjenje troškova proizvodnje;
- Povećanje tržišne ponude svežeg mesa;

18.3 KORISNICI:

Korisnici će biti poljoprivrednici koji uzgajaju teladi za tovljenje, starosti od 6 do 14 meseci i koji ispunjavaju kriterijume navedene u ovom programu.

18.4 GEOGRAFSKO PROSTIRANJE:

- Cela teritorija Republike Kosovo.

18.5 KRITERIJUMI KOJE TREBAJU ISPUNITI POLJOPRIVREDNICI / PODNOSIOCI PRIJAVE:

- Da su državljani Republike Kosovo;
- Da tokom kalendarske godine uzgoji najmanje 10 teladi za tovljenje (muška i ženska);

- Podnosilac prijave nakon podnošenja prijave i pre realizacije kontrole na terenu, u slučaju da se na njegovoj farmi izvrše promene na površine, broj, litara, kg i grla prijavljena tokom podnošenja prijave, mora pismeno obavestiti Opštinsku direkciju za poljoprivredu ili ARP.
- Tokom terenske kontrole, ako podnosilac prijave ima promene u svojoj farmi za prijavljene površine, broj, litre, kg i grla, poljoprivrednik mora da dokaže službenicima ARP kontrole za promenu dokumentacijom koju izdaje nadležni organ.

PS. Obavezuje se Odeljenje za poljoprivrednu politiku i tržište da izradi Administrativno uputstvo o direktnim plaćanjima u poljoprivredi za 2021. godinu, za sprovođenje ovog programa.